

Jak se žije s appenzellem?

Appenzellský salašnický pes, často nazývaný svými majiteli aplík – raplík, je nejpůvodnější ze čtyř plemen švýcarských salašnických psů. Pro jeho málopočetnost stále mnoho lidí ještě nemá ponětí, že vůbec takové plemeno existuje. Využití dnes najde nejen při svém původním poslání, tedy ostraze dvora a nahánění stáda dobytka, ale čím dál častěji i v jiných možnostech pracovního uplatnění, stejně jako v různých psích sportech. Samozřejmě vždy bude záležet na povaze daného jedince i na schopnostech jeho majitele, v čem najdou společnou zálibu.

Socializace je nezbytná

Appenzell patří do FCI skupiny II, č. 46, je to středně velký krátkosrstý trikolorní pes s ocasem výrazně zatočeným nad hřbet, oplývající

inteligencí, energií, temperamentem, veselostí, odolností a věrnou láskou ke svému pánu a jeho rodině. Na svém pozemku projevuje nedůvěřivost k cizím lidem, která z něj dělá výborného

hlídače – oznamovače. Je nenáročný na údržbu srsti, může žít jak venku, tak i v bytě, ale co je pro něj nepostradatelné, je vzájemné souznění s jeho pánem a především pohyb!

Největším tajemstvím u aplíka je: „Jaký pán, takový pes“. Opravdu se vám přizpůsobí, i když si to sami neuvědomujete. Z toho vyplývá, že jak si jej od štěněte budete „formovat“, takového pejska budete mít. To ostatně platí asi u všech psů a plemen, u appenzella však v míře zvýšené, i proto je třeba klást důraz na socializaci. Je přímo nezbytná a základy by měl vštípit již chovatel, proto si dobře vybírejte. Další fáze je již na vás, jakou péči pejskovi věnujete. Když ustojíte trpělivě první rok a najdete porozumění, dá se říct, že máte vyhráno a budete skvělými partnery na pořád. Jako každý pejsk i appenzell prožívá jakousi pubertu, pokud se však nebude nudit, bude vám dělat jen radosti místo starostí. Psychicky většinou dospívá kolem třetího roku života, a pak už je to téměř procházka „růžovým sadem“.

Appenzellského salašnického psa baví jakákoliv práce po boku jeho pána, přímo tuto zábavu zbožňuje.

Agility a dogfrisbee – proč ne?!

V agility se appenzell výborně vyžije, zaměstnáte mu tím hlavu a vybijete se i fyzicky. I bláznivý

aplík může v tomto sportu opravdu zazářit. Stačí jen důslednost psovoda a pravidelný trénink, tedy mít čas. V naší republice lze vidět appenzella při oficiálních závodech agility jen velmi zřídka, což je nesmírná škoda, protože v alpských zemích je častým agilním plemenem. A i když nepomýšlíte na závodní kariéru, váš aplík bude s touto sportovní aktivitou opravdu šťastný. Jednou z nejúspěšnějších fen v České republice je Atacama Queen Elsa. Její nejvýznamnější výsledky: pětkrát 1. místo na zkoušce A1 a účast na Mistrovství České republiky mládeže 2011. Samozřejmě musíte brát v úvahu jeho tělesnou konstituci i hmotnost. To samé platí i u dogfrisbee. Pokud bude mít aplík dobrý trénink a schopného pánička hodit mu disk dostatečně daleko, určitě se může prosadit i vůči rychlejším a hbitějším plemenům. Rozhodně tento sport bude patřit mezi jeho oblíbené, jelikož je velmi akční, stejně jako je právě aplík sám. Pokud nemáte závodní ambice, i házení disků jen tak pro zábavu je výbornou aktivitou, kterou lze vybit aplíkovu energii. Nejčastěji viděnými appenzelly na závodech dogfrisbee v naší republice jsou feny Dasha vom Pirmikhof a Babel Dakam – distanční závody.

Přes šest set kilometrů za čtyři roky

Dogtrekking je vytrvalostní sport, při němž jsou překonávány mimořádné vzdálenosti v časovém limitu. Akce, které jsou obvykle pořádány na sto a více kilometrů, se označují jako long. Za nejkratší lze považovat podnik na osmdesát kilometrů. Etapový dogtrekking, kde je doporučená délka etapy minimálně čtyřicet kilometrů, se označuje jako mid. Tato aktivita je pro appenzella jednou z dalších možností vybiti jeho temperamentu, při které je nesmírně šťastný. Malou nevýhodou je pro něj omezení vyžadující být stále připoután na šňůře nebo vodítku po celou dobu závodu. Jeden z nejúspěšnějších aplíků v naší republice, který dosáhl vynikajících výsledků, je Arthemon Šťastná Berjanka, který závodil v roce 2006 až 2009, má odchozeno přes šest set kilometrů. Jeho nejvýznamnější závody: Mistrovství světa v zimním DT 42 km – 1. místo v kategorii DTW, Tour de Beskydy 170 km za pět dní – 3. místo v kategorii.

I flyball může být to pravé

Je to rychlý, dynamický psí sport pro temperamentní aportéry, mezi které aplík patří. Appenzell má většinou dobře vyvinutý kořistnický pud, ovšem je potřeba jej v něm dále rozvíjet již od štěněte. Rád rychle běhá, skáče a jako soutěživý typ chce být v všeho rozhodně první. Flyball je velmi adrenalinový sport, jak pro psa, tak pro pánička. Proto k němu nezbytně patří poslušnost a důvěrný vztah psovoda se psem. Aplík mající v povaze soutěživost umí do sportu dát srdíčko, i když ho na konci turnaje mohou opouštět síly. V současné době je u nás v tomto sportu nejúspěšnější fenka Alexandra Šťastná Berjanka. Od roku 2008 získává na turnajích se svým družstvem Hop Trop Panters výborná umístění.

V sezonách 2008, 2010 a 2011 vyhráli ve druhé divizi pohár Purina ProPlan Cup.

Ani sportovní kynologie není popelkou

Aplík bývá většinou „hrr“ do práce, ale pokud se naučí sebeovládání, soustředění a trpělivosti, dá se s ním výborně pracovat. Je velmi snaživý, občas u výcviku přemýšlí víc, než je potřeba, čímž donutí i vás myslet, jak být chytřejší. Pokud jeho specifické povaze porozumíte, předvede vám aplík výborné výkony zasluhující obdiv nejen v poslušnosti, ale také i ve stopování a obranách. Nejúspěšnější představitelkou této sportovní disciplíny je v naší republice fena Abora z Velkého Újezda. Od roku 2008 již složila úspěšně šest zkoušek (ZZO, ZOP, BH, ZPU1, ZM a FPr1).

Pasení původním posláním i koníčkem

Appenzell je pes honácký. Nahánění stáda (projevující se například obíháním skupiny lidí, snaha přinutit odběhnuvšího člověka k návratu zpět ke skupině apod.) má v krvi více než co jiného. I u nás se najdou majitelé, kteří této jeho vlastnosti využívají při práci na farmě. Sportovnímu pasení se v naší republice v současné době, ani v minulosti (plemeno bylo do ČR dovezeno v roce 1997, první vrhy odchovány v roce 2000), nevěnuje žádný appenzell, ale již několik málo psů má složenu zkoušku vloh ovčáckého psa – naděje, že i v pasení se prosadí některý aplík, budou-li jeho vloh nadále rozvíjeny tréninky, tu tedy je. Pravděpodobně největší ambice v této oblasti mají majitelé psa Axira Czech Tricolor, který zkoušku vloh složil již ve třinácti měsících věku a pro práci s ovceři je nadále připravován.

Dokáže i pomáhat

Canisterapie je léčba lidské duše psí láskou. Pro tuto práci se tedy hodí appenzell s klidnější povahou, který nepřemýšlí moc zbrkle a dokáže se vcítit do nemocných osob. Zatím jediným appenzelským salašnickým psem v ČR, který má složené zkoušky canisterapeutického psa, je Amiro vom Höfli. Věnoval se práci s dětmi v psychiatrické léčebně ve Šternberku, starým lidem v domově důchodců v Olomouci i handicapovaným dětem v denním stacionáři Jasněnka v Uničově.

Zřejmě prvním appenzellem, který se v naší republice věnuje práci s autistou, je Amirův syn Felini Brown vom Pirmikhof (Dag). Výcvik probíhá přímo v rodině pod vedením odborníků z Elva Help, o.s., kteří dojíždí do rodiny každých čtrnáct dní. Appenzell Dag se stará hned o dva chlapece s autismem. Práce psa spočívá především v zajištění bezpečnosti dítěte zejména při vycházce, zprostředkovává komunikaci mezi rodičem a dítětem, podporuje sebevědomí, motivuje ke komunikaci, dohledá dítě, pokud se ztratí z dohledu rodičů a na volání nereaguje, informuje okolí o přítomnosti osoby s handicapem. Kromě svých povinností se ukázal jako báječný společník, protože dokáže velmi citlivě vnímat autistické dítě a jeho projevy, díky tomu mu dokáže být skvělým kamarádem.

Appenzell zaujme i svým libivým vzhledem

Předvádění psů na výstavě se sice na první pohled nezdá být zrovna sportovním výkonem, ale první zdání může klamat. Výstava psů je psí obdobou volby lidské miss – posuzuje se zejména elegancí v pohybu, krása v postoji, souhra s psovodem a soulad s předepsaným standardem plemene a na posouzení toho všeho má rozhodčí obvykle jen pár minut. Appenzell, původně pracující u stáda, má být dobře osvalený, jeho projev je živý a energický. Rozhodčí při posuzování prohlíží zuby psa a má právo si psa i důkladně osahat a prohmátat, což si pes musí nechat líbit bez projevu agrese či bázlivosti. Zde se projevuje povaha psa a jeho socializace. Appenzell má vrozenou nedůvěřivost vůči cizím lidem, a takové zacházení mu může být nepříjemné. Proto je důkladná příprava na výstavu potřebná, zejména pokud má přinést odměnu v podobě vytožených titulů a výborných hodnocení. Dosud největšího úspěchu dosáhla fena Beatrix Šťastná Berjanka, která v říjnu roku 2011 jako první appenzell v historii českého klubu vyhrála klubovou výstavu Klubu švýcarských salašnických psů, kdy porazila i nejkrásnější představitelky ostatních tří salašnických plemen. Stále se nabízí ještě spousta odvětví, ve kterých by aplík mohl opravdu vyniknout – záchranářina, obedienc, dogdancing a jiné další. Stačí si jen vybrat a začít trénovat, protože jak již bylo řečeno – do čehokoli se pustíte, to s vámi bude váš aplík dělat rád!

S poděkováním majitelům zmíněných psů za spolupráci

Veronika Hasová ■

CHS Czech Tricolor

Foto: M. Pelíšková, A. Jungerová, A. Soldánová